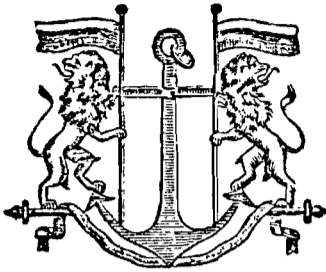

ВАРНЕНСКИЙ ОБЩИНСКИЙ ВѢСТНИКЪ

Излиза три пѣти въ мѣсеца,
обикновенно на 1, 10 и 20 числа.

Цѣната на вѣстника за година е
4 лева.
Отдѣленъ брой 10 ст.

Писма, статии, пари и всичко що е за
вѣстника се праща до Градско-Общинското
Управление въ Варна.

За обявления се плаща за редъ:
На първа страница . . . . . 15 стот.
„ втора и трета страници . . . . . 10 „
„ четвърта страница . . . . . 5 „

ВАРНЕНСКО ГРАДСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 4909.

Варна, 7 Юлий 1895 год.

Велѣдствие писмото на Г. Варненский
Окр. Управитель подъ № 6174 отъ днесъ,
Варнен. Град. Общ. Управление честь има
да обяви на населението въ града слѣдую-
щото :

„На 5 того членовѣтъ на Българската
депутация въ Петербургъ сѣ се прѣдета-
вили на Негово Императорско Величе-
ство Руский Царь, Който ги приелъ ми-
лостиво и исказалъ своето високо благово-
ление къмъ България. При този случай
Царьтъ натоварилъ депутацията да благо-
дари на всички лица въ България, които
Му сѣ испратили съболѣзнователни теле-
грамми.

Сѣщияй день депутацията е била прие-
та и отъ Генерала Обручева, който между
другото е заявилъ, че Руссия нѣма намѣ-
рение да праща свои офицери въ Бълга-
рия, защото Българската армия е показала
своята зрѣлостъ на Сливница и нѣма вече
нужда отъ други инструктори.“

Кметъ: Я. Славчевъ

Секретарь: Петрановъ

ОТЪ ВАРНЕНСКОТО ГРАДСКО ОБЩИНСКО УПРАВЛЕНИЕ

ПРИКАЗЪ

№ 250

Гр. Варна, 30 Ювий 1895 година.

Подписаний Кметъ на г. Варна, като взехъ прѣдъ
видъ, че мнозина отъ посѣтителитѣ на морскитѣ ба-
ни влизатъ въ послѣднитѣ съ кучетата си, при всич-
ко че това е забранено, както се види отъ п. VIII на

поемнитѣ за сѣщитѣ бани условия, извлечение чл. 88
отъ Закона за Градскитѣ Общини,

Постановихъ :

Ст. I. Влизанието съ кучета въ морскитѣ бани се
строго забранява.

Ст. II. На посѣтителитѣ банитѣ не се допуца да
внесатъ въ тѣхъ (банитѣ), каквито и да било вѣщи,
освенъ необходимитѣ за кѣпанне принадлежности
(хавли, пещемали и др. т.)

Ст. III. Неповинующитѣ се на настоящата распо-
рѣдба ще се наказватъ съ глоба съгласно чл. 96 отъ
закона за Градскитѣ Общини отъ 1 до 25 лева.

Ст. IV. Испълнението на тоя ми приказъ възла-
гамъ върху Град. Санитарни Пристави, надлѣжитѣ
полицейски чинове, както и върху наемателя на ка-
занитѣ бани.

Подписалъ Кметъ: Янко Славчевъ.

Вѣрно, Секретарь: Петрановъ.

АКТЪ

Днесъ първий Юлий 1895 година, долуподписан-
нитѣ Помощници на Варнен. Градско Общ. Кметъ,
Стефанъ Явашчиевъ и Моско Петровъ и въ присѣж-
ствието на Кассиера Петръ Ивановъ, произвѣдѣхме
срочна ревизия върху операциитѣ извършени отъ по-
слѣдния отъ 1-й до 30-й Ювий и намѣрихме:

1) Че като се спаднахъ израсходванитѣ сумми,
спорѣдъ документитѣ отъ постѣпленията, показани
въ квитанционната книга, указа се наличността вѣр-
на, спорѣдъ както е показано въ кассовата книга, а
именно :

Врѣмевни платежни	л. 40238.90
Готови пари въ сръбро	„ 20325
„ „ „ мѣдни	„ 840.24
Всичко	л. 61404.14

2) Суммата по квитанционната книга и расход-
нитѣ документи, намѣрихъ, че сѣ записани въ кассо-
вата и партидвата книги, по наставленията, указани
въ правилника за счетоводството на Градско-Общин-
скитѣ Управления.

3) Оставенитѣ въ депозитъ и на съхранение сумми
лева 7253 ст. 74, спорѣдъ както сѣ записани въ де-
позитната книга, а за повърватитѣ прѣзъ истеклий
мѣсець, — намѣрихъ се рѣдовни расписки, сѣщо и ос-
тавенитѣ разни вѣщи.

Помощ. на Кмета: { Ст. Явашчиевъ
М. Петровъ.

Кассиеръ: П. Ивановъ.

Ирѣнисъ.

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Отдѣление Административно.

Прѣписъ отъ Прѣписъ.

ОКРЪЖНО

№ 3092

Ст. София, 12 Юний 1895 год.

До Г. Г. Окръжнитъ Управители.

Прѣзъ миналата година по искание отъ Св. Синода, Военното Министерство е направило распоредане, щото на момцитъ, които не сж отбили военната си служба, да се не разрѣшава отъ духовното началство да встъпватъ въ бракъ, но само слѣдъ като му се прѣдставятъ свидѣтелства издадени отъ войсковитъ части и удостоверяющи, че желающитъ да се оженятъ сж прѣгледани и намѣрени за годни или негодни за военна служба. Съ това распоредане обаче по нѣкъдъ се е злоупотрѣблявало. Военното Министерство е добило свѣденія, че бащи, за да оженятъ 15—16 годишнитъ си синове, се прѣдставили прѣдъ Комиссиитъ въ войсковитъ части подъ именната на своитъ момчета други 19—20 годишни момци, и по тоя начинъ сж получавали свидѣтелства, че синоветъ имъ сж прѣгледани отъ Комиссия.

Послѣдствие на горѣналожното и по искание отъ Военното Министерство, прѣдлагамъ на Г. г. Окръжнитъ Управители, да се распоредятъ да се обяви на населението, че ония момци, които желаятъ да встъпятъ въ бракъ прѣди да се отбили военната си служба, трѣбва когато се явятъ въ войсковитъ части за освидѣтелствуване да бждатъ придружени отъ своитъ Общински Кметове или тѣхнитъ помощници, за удостовереие тѣхната (на момцитъ) самоличност прѣдъ комиссиитъ.

(Под.) за Министра, Главенъ Секретаръ: Т. Велиевъ. Началникъ на Отдѣлението: Г. Сямовъ. Свѣриль прѣписа Секретаръ при Варненското Окръжно Управление: Т. Раевъ.

Вѣрно, Секретаръ на Варненското Градско Околийско Управление: Т. Дезаровъ.

ОТЪ ВАРНЕНСКОТО ГРАДСКО-ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ.

Произшествия станали въ гр. Варна прѣзъ м. Юний 1895 година.

1) На 9-й срѣщу 10-й Юний часа въ 11½ прѣзъ ноцта въ IV участкъ 5 а линия въ улицата се намѣри убитъ отъ двѣ смъртоносни рани, врѣменно живущия въ този градъ Иванъ Ечевъ, родомъ отъ с. Геленджикъ, Добричка Околия. Отъ направеното въ сжщото врѣме прѣдирване се залови Варненецъ Дочо Вълковъ, бунарджия, и ножътъ му съ койго е извършалъ убийството.

2) Прѣзъ деня на 9 истекшии на брѣга край морето, близо до „Червений Фенеръ“ се намѣри исквърлено отъ морскитъ вълни едно съвсѣмъ голо удавено човѣшко тѣло, неизвѣстно отъ каква народностъ; прѣдставлява на около 25—30 годишна възраст, рѣстъ срѣденъ, коса черна и брада небръсната черна.

3) Прѣзъ ноцта на 13 срѣщу 14 сжщия мѣсець въ зданието на Варненската окр. образцова желѣзарница избухна пожаръ, който о врѣме биде съгледанъ и потушенъ. Причинената отъ този пожаръ загуба възлиза на 103 лева 40 ст.

4) На 31-й миналий м-ць Май срѣщу 1-й Юний въ 2½ часа подиръ полунощъ е избухналъ пожаръ отъ който се подпалила къщата на Варненецъ Реджебъ

Алиевъ. Пожара биде потушенъ съ сабарение на къщата, причинената загуба възлиза на 10 лева.

5) Прѣзъ деня на 27 Юний сутринята въ III участкъ на града е избухналъ пожаръ отъ който е изгорѣла къщата на Варненската жителка Х. Ашмени Чифутъ Николова. Пожара се потуши съ събаряние къщата. Причинената загуба възлиза на 150 лева.

Градски Началникъ: Новеличъ.

Секретаръ: Т. Дезаровъ.

ПРАВИЛНИКЪ

ЗА

Кафе-шантанитъ въ града Варна.

Чл. 1. *Кафе-шантани* се смягатъ всички кафета, безъ или съ ресторани, въ които за увеселение публиката свиратъ или пѣятъ жъни или моми.

2. Желающий да стане *сдържателъ* на кафе-шантанъ въ градъ Варна, трѣбва да подаде *писмено заявление* въ Общинското Управление, съ което да иска позволение за отваряние въ тоя градъ подобно заведение, като представи съ заявлението си, ако не е Варненский жителъ, свидѣтелство за своята честностъ и означи въ заявлението участъка и №-ра на локала, гдѣто иска да държи кафе-шантанъ. Поданото заявление Общинското Управление праца г-ну Варненскому Градскому Началнику за искание мнѣнието му, да се удовлетвори ли или не молбата на просителя, слѣдъ което Кмета долага на Общинский Съвѣтъ въпроса за разрѣшение или не отварянието кафе-шантана, съгласно съ Приказа по Общината отъ 24 Августъ 1888 № 573, и когато Съвѣта разрѣши на просителя отварянието кафе-шантана, Общинското Управление съобщава за това г-ну Градскому Началнику, като опжтва и самий просителъ въ Градското Полицейско Управление, за да подпише тамъ изискуемата се *декларация* отъ окръжното прѣдписане на Министерството на Вътрѣшнитъ дѣла отъ 22 Януарий 1886 № 543. Г-нъ Началника, като вземе декларацията отъ просителя, явява за това на Кмета, за изпълнение рѣшението на Съвѣта относително издаване позволителний билетъ на просителя, слѣдъ заплащане длъжимитъ отъ послѣдний дажция. Позволителний билетъ бива именованъ и се издава за до края на годишната, въ която се отваря кафе-шантана. Но позволение може да се оттегли, вслѣдствие заявление отъ Полицията и по рѣшение отъ Съвѣта.

3. Локалитъ, въ които може да се допустне отваряние кафе-шантанъ (да свирятъ и пѣятъ въ тѣхъ жезни или моми) трѣбва да иматъ достатъчно просторни салони за произвеждане музиката, и да не бждатъ въ криви и затънени улици (съгласно окръжното № 543).

4. Сдържателитъ на кафе-шантанитъ не могатъ да хващатъ пѣвкнии и свирачки (шансонетки, арфянки и други артистки), които не пригежаватъ качествата и условията, предвидѣни въ тоя Правилникъ.

5. Преди да се издаде отъ Кметството на пѣвкния или свирачка позволение да упражнява художеството си въ кафе-шантанитъ у Варна, трѣба просителката да се яви лично въ Общинското Управление, и да подаде писмено заявление, въ което да е означено точно името, презимето, възрастта, подданството и досегашното ѝ мѣстожителство. Съ заявлението трѣба непременно да се представи свидѣтелство отъ полицейскитъ или общинскитъ власти на мѣстото, гдѣто просителката прѣди е упражнявала занятието си, че е отъ добро (честно) поведение. Когато просителката е Варненска жителка, таквъотъ сви-

дѣтелство не се изисква, ако тя на послѣдне не е отсѣгнувала отъ Варна.

6. Заявлението на просителката съ всичкитѣ му приложения се праща при надписъ на г-на Варненский Началникъ, който слѣдъ прѣгледване и паспорта на просителката, когато би била тя иностранна подданица, възвръща книгата на Общинското Управление съ изказване съгласие или не, като въ послѣдний случай указва и на основанията, за да може се убѣди Кметството, за издаване позволително, съгласно съ п. 25 отъ чл. 88 на Закона за градскитѣ общини.

7. Позволение за свирене и пѣяние у кафе-шантанъ въ Варна Кмета или делегираний неговъ Помощникъ дава на момъ, както и на жени, за които нѣма данни, че не сж съ легко поведение. Въ случай на съмнѣние, Кмета има право да отказва или оттегля позволенieto. Когато артистката е по-млада отъ 18 години, тя трѣба да има предварително разрѣшение отъ баща си, майка си, отъ настойника си, или поне отъ лицето, което я има въ Варна подъ свое попечителство.

8. Позволителнитѣ билети на артисткитѣ Кметството издава за по единъ мѣсець, слѣдъ истечение на който срокъ тѣ, по устно заявление, се подновяватъ, възъ основание на новъ отзивъ отъ Полицията за честността на пѣвачката или свирачката. Оиѣзи, които свирятъ или пѣятъ въ Варна съ просроченъ билетъ, по надлѣжно съставени актове, се наказватъ съ глоба до 25 лева. (Приказъ по Общинатата отъ 17-й Мартъ 1889 № 82).

9. Позволителни билети, издадени за право свирене или пѣяние въ шантани у други общини, нѣматъ сила за града Варна.

10. Съдържателитѣ на кафе-шантани въ Варна сж длѣжни да държатъ тѣзи послѣднитѣ въ най-голяма чистота, и да водятъ по единъ регистръ, въ който да се записватъ пѣвачкитѣ и свирачкитѣ, които се приставятъ (главяватъ) при тѣхъ съ означение въ регистра No., и датата на позволителний билетъ за право съдържане кафе-шантана, а сжщо името и презимето на веѣка артистка, която свири или пѣе въ кафе-шантана, денятъ на постъпването ѝ въ шантана, и № на позволителний билетъ, като има въ регистра готови рубрики, у които, въ случай че би желала тая или оная артистка отъ заведението, да се забѣлѣжава още наемний срокъ, условията на главенето и паритѣ, които дава съдържателя на артистката срѣщу платата ѝ. Въ тоя регистръ ще се подписватъ и самитѣ артистки, срѣщу имената си. Сжщия ще бжде завѣренъ отъ надлѣжното учреждение, за да може да служи предъ сждилищата за документъ въ случай на споръ на нѣкоя артистка съ съдържателя на кафе-шантана. Полицейскитѣ агенти и общинскитѣ комиссари ще иматъ право да изискватъ отъ съдържатели регистра само за прочитане въ него страницитѣ, у които сж записани всичкитѣ шансонетки и арфянки на заведението, но не и мѣстото, гдѣто сж записани условията на главенето.

11. Запретено е, щото на кафе-шантани да се туря вивѣска (надписъ) „хотель“. Веѣко таквозъ заведение трѣбва да носи надписъ *кафе-шантанъ и названието му*, който надписъ да може да се чете и ноцно врѣме. Сжщо е запретено отварянieto кафе-шантанъ у хотели (гостоприемници), освѣнъ ако стантѣ за пассажеритѣ въ тѣхъ сж съвѣмъ изолирани, т. е. ако нѣматъ никакво съобщение между двора или стантѣ и ресторана на хотела съ салона, който има да служи за кафе-шантанъ.

12. Съдържателя, споредъ условията си съ пѣвачкитѣ и свирачкитѣ, опредѣля поне за веѣки три деня напредъ часа за почване музиката, когато веѣка артистка трѣбва да отиде на сцената на салона или при особното за тѣхъ предназначено възвишено мѣсто, отстояще отъ опредѣленитѣ мѣста за посѣтителитѣ, слѣдъ което запретено е на артисткитѣ да слазятъ отъ това мѣсто, за да сѣдатъ при посѣтителитѣ, даже когато послѣднитѣ

би ги поканили при себе си. Престъпването това распоредание съставлява сжщественно нарушение на тоя Правилникъ, и ще влѣче веѣкога най-строга законно наказание, което наказание може да се придружи и съ запретиване за извѣстно врѣме или за веѣкога на таквизъ артистки да произвождатъ въ Варна занятieto си, или съ затваряние и самий кафе-шантанъ.

Но позволява се на посѣтителитѣ да черпятъ пѣвачкитѣ и свирачкитѣ съ пития и закуски, които ще имъ се поднасятъ на особената за това масса, която ще се поставя до или на самата сцена. Веѣкий посѣтителъ у кафе-шантанъ въ Варна е длѣженъ да нази прилично: да не нарушава тишината и реда, а да води тамъ примѣрно поведение, като не съставлява никому неприятности. Когато нѣкоя посѣтителъ се опита да престъпи тѣзи распоредания, или да отиде на самата сцена или на опредѣленото мѣсто за пѣвачкитѣ и свирачкитѣ, съдържатели на кафе-шантана е длѣженъ да не го оставя, а въ случай на нужда и да затвори заведението си.

Полицейскитѣ агенти и общинскитѣ санитарни органи сж свободни да влизатъ въ веѣкий кафе-шантанъ презъ всичкитѣ часове, до когато сж тѣ отворени за публиката, т. е. часа до 12 прѣзъ ноцта. (Приказъ по общината отъ 19-й Септември 1888—№ 611). Полицейско-санитарнитѣ общински комиссари когато забѣлѣжатъ нѣкое нарушение на тоя Правилникъ, заявяватъ незабавно за това на съдържателя на заведението и на старшии полицейскитѣ стражаръ, който би се намѣрилъ тамъ, или на близо, слѣдъ което се ограничаватъ само съ съставление актъ за констатиране нарушението, или съ подписание и отъ тѣхна страна акта, който би съставила Полицията.

Полицията прѣзъ коя и да е вечеръ може да запрѣтыва веднага на която и да било шансонетка или свирачка да пѣе или да свири въ кафе-шантана, щомъ се забѣлѣжи у таквизито легко и неприлично поведение, ако и да има тя позволителенъ билетъ, но за веѣко таквозъ запрещение на вторий още денъ Полицията съобщава на Общинското Управление причинитѣ за това и ако послѣдното не оттегли позволителното си, въпроса се долага за разрѣшение на Общинский Съвѣтъ и на Окръжното Управление.

13. Възнаграждение за слушание артисткитѣ да пѣятъ или свирятъ се взема отъ посѣтителитѣ, съ *входна плата* (антре) размѣра на което съдържателитѣ могатъ да измѣняватъ споредъ интереситѣ си, но безъ право да увеличаватъ таксата въ течение на единъ и сжщия денъ или вечеръ. Събиране парѣ (парса) отъ посѣтителитѣ у кафе-шантани е строго запретено. Предъ вратата на веѣкий кафе-шантанъ се окача надписъ (ноцемъ на приспобенъ фенеръ), гдѣто да се вижда количеството на антрето.

14. Питията и закускитѣ у веѣкий кафе-шантанъ трѣба да сж веѣкога отъ добро качество и прислугата (келнери, келнерици и други) трѣба да се носятъ най-чисто, и да се обхождатъ най-почтено съ посѣтителитѣ. Г-нъ Градский Началникъ или Кмета, ще има право да предлага на съдържателя за отстранение отъ кафе-шантана слуги съ легко поведение.

15. Съдържателя на веѣкий кафе-шантанъ е длѣженъ да има при буфета си или на видно мѣсто окачена таблица съ цѣнитѣ на питията и закускитѣ, подписана отъ него и завѣрена отъ Полицията. Той и слугитѣ му сж длѣжни да прѣдставятъ тая тарифа на онѣзи посѣтителъ, които би поискали да се удостовѣрятъ при плащане, да ли не имъ искатъ слугитѣ по-голяма цѣна отъ първоначално опредѣлената отъ съдържателя.

16. Строго е запретено да се държи кафе-шантанъ въ Варна отворенъ по-дълго врѣме отъ срѣдноцъ (чл. 12), и слѣдъ като удари презъ ноцта Градский часовникъ 12, освѣнъ ако се е *случайно* развалило времето и не може да си отиде публиката, съдържателя на кафе-шантана не само затваря прозорцитѣ и вратитѣ, но се распореджа вече да се не свири, нито пѣе, и да не остане никоя мо-

ма или жена отъ артисткитѣ и келнерицитѣ, и никой посѣтителъ въ заведеннето.

17. Не се позволява да има въ никой кафе-шантанъ етаж за живѣяние, освѣтъ една за слугитѣ (келнеритѣ). Тая етаж трѣбва да се държи всекога *заключена* въ времето, когато има артистки или посѣтители въ кафе-шантана.

18. Артистки, нерасположени или болни, не може да принуждава съдържатели да свирятъ или пѣятъ. Таквизито до оздравяването имъ не дохождатъ нито на сцената, нито въ кафе-шантана.

19. Съдържателитѣ на кафе-шантанитѣ не могатъ безъ съдѣ да задържатъ никакви вещи или други прѣдмети, принадлежащи на артисткитѣ, подъ предлогъ на дългъ и пр., нито да задържатъ артисткитѣ и слугитѣ на сина въ заведеннето си.

20. Презъ първата, сръдната и послѣдната недѣля отъ великий постъ и въ който и да е вечерь слѣдъ полунощъ, както се каза по-горѣ, безусловно и най-строго е запрето пѣянието и свирянието въ всички увеселителни заведения у Варна.

21. Женитѣ или момитѣ, които служатъ въ нѣкой кафе-шантанъ, трѣбва непременно да иматъ свидѣтелство отъ Общината си или своето най-близко началство, че сж честни и въобще сж добро поведение. И на тѣхъ е строго запрето да сѣдатъ при маситѣ на посѣтителитѣ.

22. Една недѣля слѣдъ обнародването въ „Варненский Общинский Вѣстникъ“ тѣзи распоряждания, по редовно съставени актове отъ надлѣжнитѣ длъжностни лица натоварени, по закона, да се грижатъ за съблюденне добритѣ нрави, за пренавръщение нецотрѣбството и въобще за санитарно-полицейскитѣ работи въ града, виновнитѣ ще се предаватъ на съдѣ, или ще се наказватъ отъ Кметството незабавно съ глоба до 25 лева, споредъ както предписва закона.

НЕОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Лошата болѣсть

или

Сифилисъ.

ОТЪ В. К. ТРУГОВСКАЯ

(Докторъ—жена)

Прѣвела **Б. В. Тончева.**

(вѣдшерица—акушерка.)

(Продължение отъ брой 21).

въ кръвта и то втори пътъ не може да се зарази.

Често пъти въ родилнитѣ приюти кърмачкитѣ се заразяватъ отъ чуадитѣ дѣца и самитѣ тѣ заразяватъ здравитѣ дѣца.

Бабитѣ—врачки—често пъти, облизватъ съ езикътъ си падналия въ окото прахъ. Таквазъ баба—врачка може да се зарази сама, също и тя може да зарази другитѣ хора.

Трѣбва да се помни едно, че безъ раничка или одраскване по тѣлото заразата не може да попадне въ кръвта. Ако нѣкой ви каже, че азъ съмъ флъ и пилъ и съмъ се цѣлувалъ съ сифилистиченъ боленъ и при всичко това пакъ съмъ останалъ здравъ, то знайте, че това е една щастлива случайность: нито единъ пътъ сифилитическата зараза не е попаднала въ кръвта му.

Чистотата и спрѣтнатостта много спомагатъ да се не зарази човѣкъ отъ тѣзи страшна болѣсть. Ако даже сифилитическа гной и да е попаднълъ на устнитѣ, ако се измие на часа съ вода, то човѣкъ ще си остане здравъ, ако ли пъкъ той е аккуратенъ, не пие и не ѣде отъ не мити сѣждове, то никога нѣма да бѣде заразенъ.

Голѣмата чистота трѣбва да пази около себе си болния човѣкъ. Той не трѣбва да оставя неомити сѣждовѣтѣ, които е употребява и много по добрѣ ще бѣде за него да има отдѣлни сѣждове; по такъвъ начинъ ще могатъ мнозина да се прѣдпазятъ и останатъ здрави.

III

Три степени на болѣстьта.

Лошата болѣсть не е всекога еднакво заразителна. За да разберемъ по добрѣ, кога тя е по опасна и кога трѣбва най много да се прѣдпазваме, трѣбва да знаемъ, че тѣзи болѣсть има три степени, които се наричатъ тѣй, първа, втора и трета степенъ.

Първа степенъ на болѣстьта.

Първата степенъ на болѣстьта е тѣзи, когато се появи по тѣлото *една* сифилитическа пѣпчица. У съвсѣмъ здравъ човѣкъ се появява на устнитѣ или въ устата или на нѣкое мѣсто по тѣлото сифилитическа пѣпчица, която има голѣмина колкото грахово зърно или по голѣмо. Дъното и краищата на раничката сж твърди, наблизу до нея жлѣзитѣ отекуватъ; но раничката нито боли, нито пъкъ сърби. Ако раничката не се държи чисто, то тя се зачръвява наоколо, отича и захваща да боли и тогазъ мѣчно може да не ѣх заблѣжи човѣкъ. Гной отъ таквазъ раничка е много заразителенъ и само отъ една капка могатъ да се заразятъ десетки хора. Твърдѣ на рѣдко въ първата степенъ на болѣстьта биватъ двѣ или нѣколко ранички, а почти *всѣкога една*.

Раничката заживѣва подиръ една недѣля или мѣсець, а по нѣкоги и по късно, слѣдъ като оздравѣ на мѣстото и остава рѣбець. На глѣдъ човѣкъ би казалъ, че нищо не е останало отъ тѣзи раничка, но работата съвсѣмъ не е тѣй.

Втора степенъ на болѣстьта.

По нѣкой пътъ първата сифилитическа раничка не зарастнала още и въ туй време се захващатъ други болки,—това ще бѣде вече втората степенъ на лошата болѣсть. Сега вече боли не нѣкое отдѣлно мѣсто, а болѣстьта е распространена почти по цѣлия организмъ.

1) Прѣди всичко подуватъ се жлѣзитѣ по тѣлото: въ подмишницитѣ, касъцитѣ (паховѣтѣ) и на шията; въ тая II-ра степенъ, човѣкъ може винаги да ги напипа. Въ тѣхъ е влезла вече заразата отъ кръвта и скоро нѣма да излезе.

2) Появява се трѣска, а послѣ се появяватъ по всичкото тѣло пятна или пришки; тѣзи пятна и пришки не болѣтъ и не сърбятъ.

3) Човѣкъ захваща да заблѣжва, че не може да пригльща както трѣбва, а по нѣкой пътъ осѣща и болки при гълтанието. Въ гърлото, на езика, задъ езика се намиратъ ранички съ бѣли наслойки.

4) На устнитѣ, подъ гърдитѣ, на дѣтероднитѣ органи и на задния проходъ се появяватъ червени ранички, но вече не по една, а по много наведиждъ; тѣ сж влажни и тѣхния гной също така е много заразителенъ, както и отъ първата сифилитическа раничка. Таквизъ ранички се появяватъ и въ гърлото и поради тѣхъ човѣкъ почва да хърка, макаръ и да не осѣща никакви болки.

5) Въ туй време се захваща у болния главоболне и болки въ коститѣ, особенно пощно време. Деня болния ходи и не чувствува нищо, но щомъ лѣгне въ постелката и се стои, болкитѣ се захващатъ тѣй силно, щото той захваща да вика.

6) Болния осѣща особенно силни болки въ чело, свиркитѣ на краката, тѣй щото, по нѣкой пътъ само по тѣзи болки можемъ да познаемъ сифилиса.

Слѣдва